

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Івано-Франківського
навчально-наукового юридичного
інституту Національного університету
«Одеська юридична академія»

(протокол № 1 від 14.10.2024 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ НАКАЗОМ

директора Івано-Франківського
навчально-наукового юридичного
інституту Національного
університету «Одеська юридична
академія»

№ 76 від 14.10.2024 р.

Директор

Роман САВЧУК

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію самостійної роботи здобувачів
освіти та контроль за нею в Івано-Франківському
навчально-науковому юридичному інституті
Національного університету «Одеська юридична
академія»**

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти та контроль за нею в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія» (далі – Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (зі змінами), інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, Статуту та інституційних нормативних документів Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (далі – Інститут): Положення про організацію освітнього процесу, Положення про програми освітніх компонентів, Положення про силабуси освітніх компонентів.

1.2. Це Положення спрямоване на вирішення таких завдань:

- визначення вимог та умов, необхідних для організації самостійної навчальної і наукової роботи здобувачів освіти (далі – студентів);
- створення умов для реалізації єдиного підходу науково-педагогічних працівників до організації самостійної роботи здобувачів (далі – СРЗ) з метою закріплення та поглиблення їхніх знань, професійних умінь та навичок;
- сприяння формуванню у здобувачів практичних навичок самостійної роботи з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з освітніх компонентів (курсової роботи, проекту, індивідуального науково-дослідного завдання, презентації, контрольної роботи тощо);
- сприяння оволодінню сучасними технологіями навчання (комп'ютерними, мультимедійними, інтернет ресурсами тощо);
- сприяння формуванню у здобувачів культури мисленнєвої праці, самостійності й ініціативності у пошуку та набутті знань, необхідних для гармонійного розвитку особистості здобувача.

1.3. Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних навчальних занять.

Метою СРЗ є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі робочої навчальної програми освітнього компонента та формування у здобувачів освіти навичок самостійного набуття та поглиблення знань, розвиток здатності учитися й оволодівати сучасними знаннями, організовувати процес свого навчання й самоосвіти, а також стимулювання їх професійного зростання, творчої активності, конкурентоспроможності на ринку праці.

Основним завданням СРЗ є системне і послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної і науково-теоретичної) діяльності на рівні європейських і світових стандартів.

1.4. Навчальний час, відведений для СРЗ, регламентується навчальним планом (робочим навчальним планом) і повинен становити не менше ніж 1/3 та не більше ніж 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Співвідношення обсягів СРЗ та аудиторних занять визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми (далі – ОП), а також обсягів практичних, семінарських і лабораторних занять в навчальному процесі.

2. Форми та зміст самостійної роботи

2.1. Форма самостійної роботи – зовнішньо виражена діяльність студента (сукупність дій) щодо опрацювання навчально-наукового матеріалу, який передбачений для самостійної роботи.

Формами самостійної роботи студентів є:

- 1) індивідуальна робота;
- 2) наукова робота;
- 3) підготовка завдань, які виносяться для самостійного опрацювання до відповідних тем навчальної дисципліни;
- 4) підготовка до підсумкового контролю знань (контрольних робіт, екзамену/заліку);
- 5) підготовка курсової роботи.

Індивідуальна робота передбачає можливість вибору студентом з переліку чи за рекомендацією викладача для персонального опрацювання завдання для виконання. В змісті таких завдань може бути робота з підручником, нормативно-правовим актом (зокрема, конспектування за заданою тематикою, підготовка повідомлення), практичні завдання, схематичні завдання, написання рефератів, доповідей, есе, аналіз нормативно-правових актів тощо. Завдання для індивідуальних робіт є частиною навчально-методичного забезпечення дисципліни та готуються керівником відповідного навчального курсу до початку семестру та затверджуються на засіданні кафедри.

Наукова робота – це самостійно виконане наукове дослідження тієї чи іншої проблеми, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить власні висновки. Науково-дослідницька робота повинна засвідчити теоретичні знання студента; навички самостійно опрацьовувати наукові джерела (статті, монографії, матеріали дискусій тощо) і на їх підставі приходити до самостійних висновків та узагальнень оригінального наукового характеру. Наукова робота проявляється через участь студентів у наукових гуртках, конференціях, круглих столах тощо та підготовці ними під керівництвом викладача виступів, доповідей, статей, висновків, пропозицій наукового характеру та ін.

Підготовка завдань, які виносяться для самостійного опрацювання до відповідних тем навчальної дисципліни студентами здійснюється на основі підготовки програмового матеріалу з методичних вказівок (посібників) для самостійної роботи студентів з відповідної дисципліни.

Підготовка до підсумкового контролю знань (контрольних робіт, екзамену/заліку) здійснюється студентами перед відповідними формами контролю та передбачає повторення, доопрацювання навчального матеріалу згідно програмових вимог. Завдання для контрольних, екзаменаційних, залікових робіт розробляються з урахуванням відповідного матеріалу, який передбачений для самостійного вивчення студентами.

2.2. Підвищення ролі самостійної роботи в процесі навчання в університеті вимагає відповідної організації освітнього процесу, модернізації та оновлення навчально-методичної літератури та документації, розроблення нових дидактичних засобів навчання, спрямованих на ефективну організацію СРЗ здобувачів вищої освіти, нових форм та методів контролю та самоконтролю знань.

2.3. Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається в робочій програмі дисципліни, силабусі навчальної дисципліни, методичних матеріалах, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника, а саме:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійне опрацювання окремих тем освітніх компонентів згідно робочої програми освітніх компонентів;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- виконання контрольних робіт здобувачами заочної форми навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, курсового проектування, творчих робіт, вивчення віршів тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до модульних курсових, модульних і комплексних контрольних робіт та підсумкової державної атестації (державних іспитів, виконання кваліфікаційної роботи);
- робота у студентських наукових проблемних групах, семінарах, спортивних секціях, студіях художньої самодіяльності тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад з фаху або навчальної дисципліни тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

3. Вимоги до забезпечення самостійної роботи здобувача

3.1. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни може виконуватись у бібліотеці інституту, комп'ютерних класах, навчальних кабінетах, навчально-наукових, науково-дослідних та інших лабораторіях інституту, на базах практик підприємств та організацій тощо, а також у домашніх умовах.

3.2. Університет і його структурні підрозділи, відповідальні за конкретні напрями освітньої діяльності, зобов'язані створити необхідні безпечні умови для самостійної роботи, її матеріально-технічне та інформаційно-комунікаційне забезпечення, яке включає: бібліотеку із читальними залами, укомплектованими відповідно до чинних норм; комп'ютерні класи, оснащені необхідним програмним забезпеченням, із можливістю роботи у мережі Інтернет; аудиторії для самопідготовки; місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених угод; навчально-методичну літературу, настанови та рекомендації з організації і методичного забезпечення СРЗ та інші матеріали.

3.3. Базові підрозділи університету мають створювати необхідні умови для набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок та їх участі у науково-дослідній роботі. Відповідальність покладається на завідувачів кафедр і керівників відповідних підрозділів університету. 3

3.4. Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в академічній групі або іншим викладачем, якому кафедрою запланована ця робота.

3.5. Самостійна робота з виконання індивідуальних завдань має: бути виконана особисто студентом або групою студентів (у разі комплексної теми), де

кожен її член самостійно виконує свою частку колективної роботи; являти собою закінчену розробку (чи її етап), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів; демонструвати достатню компетентність автора (авторів) у розкритті питань, що досліджуються; мати навчальну, наукову та / або практичну спрямованість і значимість, містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

3.6. Самостійна робота у письмовій формі оформляється відповідно до вимог, розроблених кафедрою та інших нормативних документів, що стосуються виконання і оформлення наукових, навчально-методичних та інших робіт.

3.7. Відповідальність за якість виконаних завдань, винесених на самостійну роботу, та за дотримання принципів академічної доброчесності несе здобувач вищої освіти безпосередньо.

4. Організація самостійної роботи здобувача

4.1. Організація самостійної роботи передбачає розроблення необхідної документації, що регламентує і методично забезпечує самостійну діяльність здобувачів вищої освіти. Перелік завдань для самостійної роботи (обов'язкових для виконання та за вибором), форми її організації та звітності, терміни виконання кожного виду роботи визначаються робочою програмою навчальної дисципліни та методичними рекомендаціями і настановами з виконання індивідуальних завдань, програм практик тощо.

4.2. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає:

- планування змісту, обсягу, завдань, форм і методів її контролю;
- розроблення організаційного і навчально-методичного забезпечення;
- контроль та оцінювання результатів СРЗ;
- оцінювання ефективності СРЗ та коригування (за необхідності) робочих програм навчальних дисциплін, силабусів.

4.3. Організація самостійної роботи здобувача вищої освіти з кожного виду навчальної роботи передбачає чітко сформульовані її мету і завдання, форми контролю набутих результатів навчання, визначені кінцеві результати самостійної роботи (знання, уміння, професійні навички тощо), надання інформації про рекомендовану навчальну і навчально-методичну і наукову літературу. Важливим етапом в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти є складання графіка виконання усіх видів навчальної роботи, в якому зазначаються терміни усіх заходів, обсяг часу, відведеного на самостійну роботу, тематика занять, рекомендована література до конкретної теми. Зазначена інформація має бути представлена у робочій програмі навчальної дисципліни та силабусі – документі, з яким викладач дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти на першому занятті.

5. Навчально-методичне забезпечення СРЗ

5.1. Навчально-методичні матеріали щодо самостійної роботи здобувачів повинні враховувати специфіку кожного освітнього компонента.

5.2. Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу мають містити вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу з зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади

оформлення самостійної письмової роботи, критерії оцінювання СРЗ тощо. Методичні рекомендації (поради) до самостійної роботи здобувачів залежно від форми проведення занять повинні обов'язково містити таку інформацію:

а) до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для самостійної роботи та відповіді до них; зразки КР тощо;

б) до семінарських занять – тематику і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги здобувача на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, зразки КР тощо.

5.3. Методичні рекомендації до курсових робіт обов'язково повинні містити вимоги до змісту і структури роботи; вимоги до оформлення: тексту, літератури; приклади оформлення текстової, що базується на матеріалі даної навчальної дисципліни чи спеціальності.

6. Контроль за самостійною роботою здобувача

6.1. Результати СРЗ оцінюються згідно з вимогами Положення про організацію освітнього процесу Інституту та інших інституційних нормативних актів.

6.2. Залежно від особливостей дисципліни та характеру самостійної роботи можуть встановлюватися такі форми її контролю:

- поточний контроль виконаних практичних завдань, в т.ч. СРЗ, та контрольних робіт;

- тестовий чи інші види контролю з тем, винесених на самостійне опрацювання студентів;

- поточний контроль засвоєння матеріалу семінарських (практичних) занять на підставі відповідей на питання, дискусій, повідомлень, доповіді тощо;

- співбесіда з лектором, письмові чи усні колоквиуми за матеріалом тем, винесених на самостійне опрацювання;

- індивідуальне домашнє завдання та його захист;

- стаття, тези, виступи та інші публікації в наукових та навчально-методичних виданнях за підсумками самостійної навчальної та науково-дослідницької роботи, опубліковані за рішенням кафедри;

- курсові роботи (проекти) оцінюються комісією, яка складається з викладачів кафедри, включаючи керівника роботи (проекту).

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія» розміщене на вебсайті закладу вищої освіти.

7.2. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження Вченою радою Інституту та введення в дію наказом директора Інституту.

7.3. У випадку внесення змін або доповнень до державних нормативно-правових документів, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і замість них вносяться необхідні зміни, що затверджуються Вченою радою Інституту та вводяться в дію наказом директора Інституту.